

Nepřezkoumatelnost rozsudku

Souhrnné uvedení důkazů - uvedení jednotlivých důkazů, z nichž soud vycházel, to ale bez uvedení toho, jak soud jednotlivé důkazy hodnotil a jaká skutková zjištění z kterého důkazu učinil - má za následek nepřezkoumatelnost rozsudku.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 3751/2009, ze dne 10.11.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce F. B., zastoupeného JUDr. R. J., advokátem proti žalované R. T., společnost s ručením omezeným, zastoupené JUDr. V. H., advokátem o 824 313,50 Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích pod sp. zn. 55 Cm 140/2004, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 10. listopadu 2005, č. j. 12 Cmo 214/2005-157, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. listopadu 2005, č. j. 12 Cmo 214/2005-157, a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích ze dne 8. března 2005, č. j. 55 Cm 140/2004-121, v rozsahu jeho třetího a čtvrtého bodu výroku, se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích rozsudkem ze dne 8. března 2005, č. j. 55 Cm 140/2004-121, zastavil řízení co do částky 7 079 Kč s 2% úrokem z prodlení z částky 4 612,10 Kč od 1. října 2003 do zaplacení a z částky 2 466,90 Kč od 31. října 2003 do zaplacení (bod I. výroku), uložil žalované zaplatit žalobci 94 847 Kč s 2% úrokem z prodlení z částky 70 359 Kč od 3. dubna 2004 do zaplacení (bod II. výroku) a zamítl žalobu v rozsahu částky 722 387 Kč s 2% úrokem z prodlení z částky 124 479 Kč od 31. října 2003 do zaplacení, od 31. prosince 2003 do zaplacení, od 31. ledna 2004 do zaplacení, od 29. února 2004 do zaplacení, od 31. března 2004 do zaplacení, od 1. května 2004 do zaplacení a 2% úrokem z prodlení z částky 15 377 Kč od 1. října 2003 do 2. dubna 2004, z částky 6 819,20 Kč od 31. října 2003 do 2. dubna 2004, z částky 7 686 Kč od 1. prosince 2003 do 2. dubna 2004, z částky 40 477 Kč od 31. prosince 2003 do 2. dubna 2004 (bod III. výroku). Dále rozhodl o nákladech řízení mezi účastníky (bod IV. výroku) a uložil žalobci doplatit soudní poplatek ve výši 9 670 Kč (bod V. výroku). Soud prvního stupně tak rozhodl o žalobě, v níž žalobce uplatnil (po úpravách žalobního petitu a rozšíření žaloby) jednak nárok na úhradu nájemného ve výši 746 874 Kč za užívání nákladních vozidel a dále nárok na zaplacení částky ve výši 70 359,60 Kč za jejich údržbu a výměnu pneumatik.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že dne 12. května 2003 byla mezi účastníky uzavřena smlouva o pronájmu vozidla (dále též jen „nájemní smlouva“) podle § 630 a násl. obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“), kterou si žalovaná od žalobce pronajala dvě blíže specifikovaná nákladní vozidla za dohodnuté měsíční nájemné 51 016 Kč za jednu soupravu a jež zanikla ke dni 30. dubna 2004 na základě výpovědi žalobce. Mezi účastníky nebylo pochyb o tom, že žalovaná nájemné vyfakturované za období říjen 2003, prosinec 2003 až duben 2004 (dále též jen „rozhodné období“) a ani provedené opravy vozidel, jejichž specifikace je uvedena ve fakturách číslo 92/03, 94/03, 96/03 a 100/03, žalobci nezaplatila. Žalovaná se požadavku žalobce na úhradu nájemného bránila tvrzením, že jí najatá vozidla v období, za které je nájemné nárokováno, nemohla pro jejich časté opravy užívat, na což žalobce vždy upozornila. Soud prvního stupně dospěl po provedeném dokazování k závěru, že

žalovaná toto své tvrzení prokázala. Z výpovědí svědků B., F., P., Z. a řidičů žalované zjistil, že vozidla najatá od žalobce byla v rozhodné době opravována pro časté vady, což potvrdil i svědek P.. Listinnými důkazy (tzv. stazkami - záznamy o době řízení vozidla a bezpečnostních přestávkách, zakázkovými listy a fakturami vystavenými za opravy vozidel) vzal za prokázané, že nákladní vozidla najatá žalovanou byla v rozhodné době v opravě a nebylo možné je z důvodů potřeby těchto oprav užívat, a to jedno vozidlo po dobu 78 dní a druhé z vozidel po dobu 99 dní, celkem tedy 177 dní, přičemž žalobce byl na potřebu oprav a nemožnost užívání pro tyto opravy vždy bezodkladně žalovanou ve smyslu § 635 odst. 1 obch. zák. upozorněn. Vycházeje z propočtu, podle něhož činí nájemné za 183 dní celkem 746 874 Kč, tak představuje nájemné za 177 dní, které žalovaná není povinna platit, částku 722 386 Kč. Rozdíl obou uvedených částek činí částku 24 488 Kč, v níž soud prvního stupně shledal žalobní nárok na zaplacení nájemného oprávněným. Jako důvodný rovněž posoudil nárok žalobce na zaplacení částky ve výši 70 359,60 Kč za provedené opravy vozidel.

K odvolání žalobce směřujícímu proti bodům III. a IV. výroku rozsudku soudu prvního stupně Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 10. listopadu 2005, č. j. 12 Cmo 214/2005-157, změnil rozsudek soudu prvního stupně v bodu III. výroku tak, že uložil žalované zaplatit žalobci 722 387 Kč s 2% úrokem z prodlení z částky 99 992 Kč od 31. října 2003 do zaplacení, z částky 124 479 Kč od 31. prosince 2003 do zaplacení, z částky 124 479 Kč od 31. ledna 2004 do zaplacení, z částky 124 479 Kč od 29. února 2004 do zaplacení, z částky 124 479 Kč od 31. března 2004 do zaplacení a z částky 124 479 Kč od 1. května 2004 do zaplacení. Ve zbývajících částech zůstal zamítavý výrok v bodu III. nedotčen (výrok I.). Odvolací soud dále změnil rozsudek soudu prvního stupně v bodu IV. výroku o nákladech řízení (výrok II.) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (výrok III.).

Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že žalovaná nemohla v rozhodném období, za něž je nájemné požadováno, užívat najatá vozidla po dobu 177 dní, a proto není povinna platit tomu odpovídající nájemné ve výši 722 386 Kč. V této souvislosti soud prvního stupně vytkl, že při výpočtu dní, ve kterých údajně nemohla být pronajatá vozidla žalovanou řádně užívána z důvodu jejich oprav, vyšel převážně z tvrzení svědků žalované a jí předložených listinných důkazů, aniž přihlédl k tvrzením žalobce. Důkazy, jimiž odvolací soud opakoval dokazování a které (stejně jako z nich učiněná zjištění) podrobně popsal v odůvodnění rozsudku, má odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně za prokázané, že žalovaná nemohla jedno vozidlo užívat z důvodu provádění jeho oprav po dobu 2 dní v září 2003 a 1 dne v prosinci 2003 a druhé vozidlo po dobu 2 dní v listopadu 2003 a 1 dne v lednu 2004. O tom, že žalovaná vozidla po nájemní dobu užívala, svědčí podle odvolacího soudu i množství najetých kilometrů uvedených v zakázkových listech o opravách vozidel. Prokázanou nemožnost užívání pro potřebu oprav každého z obou najatých vozidel po dobu vždy tří dní v době desetiměsíčního nájmu nelze podle odvolacího soudu hodnotit tak, že jde o skutečnost bránící žalované v řádném užívání předmětu nájmu a odůvodňující úvahu, že žalovaná nebyla povinna platit vyúčtované nájemné ve smyslu § 635 odst. 1 obch. zák. za celou nájemní dobu, ve výši požadované žalobou. Dospěl tak k závěru, že žalobci vzniklo právo na doplacení dohodnutého nájemného za rozhodné období celkem ve výši 722 387 Kč.

Rozsudek odvolacího soudu napadla žalovaná dovoláním, jehož přípustnost opřela o ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“). Podle mínění dovolatelky je řízení postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci a vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Dovolatelka poukazuje na to, že odvolací soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně, avšak z jeho pohledu nevýznamná skutková zjištění a provedené důkazy vyhodnotil zcela opačně. Podle přesvědčení dovolatelky jsou skutková zjištění odvolacího soudu v rozporu s provedeným dokazováním. Vytýká mu, že aniž opakoval dokazování výpověďmi svědků, považoval

příslušné svědecké výpovědi v celém kontextu prováděného dokazování za nevýznamné a dospěl ke zcela jiným závěrům. Podle mínění dovolatelky odvolací soud porušil zásadu dvojinstančnosti řízení, neboť žalované fakticky odepřel možnost přezkumu správnosti z pohledu soudu prvního stupně bezvýznamných skutkových zjištění. Jestliže pak odvolací soud na těchto skutkových zjištěních založil své opačné rozhodnutí, jde ve svých důsledcích o rozhodnutí vydané v jednom stupni.

Dovolatelka navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření k dovolání se žalobce s rozhodnutím odvolacího soudu zcela ztotožnil. Podle jeho přesvědčení se odvolací soud tvrzené vady řízení nedopustil, neboť své rozhodnutí založil na jiných důkazech než soud nalézací, jimiž opakoval dokazování a k jejichž obsahu a věrohodnosti měli účastníci možnost se v odvolacím řízení vyjádřit. Akcentuje, že rozsudek odvolacího soudu vychází ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, který byl podložen důkazy, jejichž převážnou část odvolací soud zopakoval, a spočívá na odpovídajícím právním posouzení v souladu s příslušnou hmotněprávní úpravou. Proto navrhl, aby dovolací soud dovolání žalované jako zjevně bezdůvodné odmítl, případně zamítl a přiznal mu náhradu nákladů dovolacího řízení.

Dovolání je v této věci přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve znění účinném do 31. března 2005 (srov. bod 3. článku II., části první, zákona č. [59/2005](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony), neboť směřuje proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé, a je i důvodné.

Vzhledem k přípustnosti podaného dovolání Nejvyšší soud nejprve zkoumal, zda řízení netrpí vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. (tzv. zmatečnostmi), jakož i jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o. s. ř.). Vady, jež by činily řízení zmatečným, dovolací soud neshledal. Jinak tomu však je s jinými vadami řízení, které zakládají důvodnost dovolání podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., neboť dovolací soud zjistil, že odvolací soud takovou vadou řízení zatížil.

Podle § 220 o. s. ř. (ve znění před účinností novelizace občanského soudního řádu provedené zákonem č. [59/2005](#) Sb.) odvolací soud změnil rozhodnutí, jestliže soud prvního stupně rozhodl nesprávně, ačkoli správně zjistil skutkový stav (odstavec 1). Odvolací soud může změnit rozhodnutí i tehdy, jestliže po doplnění dokazování je skutkový stav věci zjištěn tak, že je možno o věci rozhodnout (odstavec 2). Odvolací soud změnil rozhodnutí také tehdy, jestliže schválí smír (odstavec 3).

Podle § 221 o. s. ř. (rovněž ve znění před účinností novelizace občanského soudního řádu provedené zákonem č. [59/2005](#) Sb.) platí, že nejsou-li podmínky ani pro potvrzení, ani pro změnu rozhodnutí, soud je zruší. Podle jeho odstavce 1 písm. c) tak učiní, jestliže rozsudek není přezkoumatelný pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů.

Podle § 157 odst. 2 o. s. ř. platí, že není-li dále stanoveno jinak, soud v odůvodnění rozsudku uvede, čeho se žalobce (navrhovatel) domáhal a z jakých důvodů a jak se ve věci vyjádřil žalovaný (jiný účastník řízení), stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce; není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé.

Povinnost soudů rozsudky odůvodnit (§ 157 odst. 1 o. s. ř.) a to způsobem, zakotveným v § 157 odst.

2 o. s. ř., je jedním z principů řádného a spravedlivého procesu vyplývajících z článku 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a z článku 1 Ústavy České republiky, který představuje součást práva na spravedlivý proces. Z odůvodnění musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

Stav, kdy rozsudek postrádá náležitosti uvedené v § 157 odst. 2 o. s. ř., ve svých důsledcích vede k tomu, že se stává nepřezkoumatelným.

Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 19. července 2001, sp. zn. 20 Cdo 2492/99, publikovaném pod číslem 40/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, formuloval a odůvodnil právní závěr, že nepřezkoumatelný je rozsudek, jehož skutkové a právní závěry vycházejí z tzv. souhrnného zjištění, jímž se zjišťuje rozhodný skutkový stav současně na základě všech provedených důkazů, aniž se uvede, na základě kterých konkrétních důkazů se to které zjištění činí a z jakých důvodů, jakož i bez vysvětlení případných rozporů mezi nimi.

Tato situace nastala v posuzované věci. Soud prvního stupně sice v odůvodnění svého rozsudku označil jednotlivé důkazy (od svědků až po listinné důkazy), z nichž vycházel při svém skutkovém zjištění o době, po kterou nebylo možné vozidla žalobce žalovanou užívat, neuvedl však již, jak jednotlivé důkazy hodnotil a jaká skutková zjištění z každého provedeného důkazu učinil. Zejména není zřejmé, na základě kterých konkrétních důkazů a jakých úvah při jejich hodnocení dospěl ke zjištění, že vozidla nemohla žalovaná užívat právě v počtu 177 dní. Toto souhrnné uvedení důkazů, které – jak se podává shora – není přípustné, má za následek nepřezkoumatelnost rozsudku soudu prvního stupně. Za této situace neměl odvolací soud jinou možnost než postupovat podle shora cit. ustanovení § 221 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a rozsudek soudu prvního stupně zrušit, neboť zde nebyly dány podmínky ani pro potvrzení, ani pro změnu rozhodnutí. Tím, že takto odvolací soud nerozhodl, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (srov. shodně právní závěry formulované v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2000, sp. zn. 20 Cdo 1045/99, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 1, ročník 2001, pod číslem 14) a dovolací soud k ní ve smyslu § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. přihlédl.

Protože rozsudek odvolacího soudu není z důvodu shora popsané vady řízení správný, Nejvyšší soud jej, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), v měnicím výroku ve věci samé (včetně souvisejících výroků o nákladech za řízení před soudy obou stupňů) zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o. s. ř.); jelikož důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i jej (vyjma bodů I., II. a V. výroku) a věc vrátil v tomto rozsahu soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.). V něm bude mít dovolatelka možnost uplatnit tvrzená pochybení odvolacího soudu při provádění dokazování, jejichž oprávněnost nemohl dovolací soud přezkoumat pro shora popsanou vadu, kterou odvolací soud řízení zatížil a jejíž existence je dostatečným důvodem pro zrušení rozsudků obou stupňů, aniž bylo třeba se zabývat uplatněnými dovolacími důvody.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)